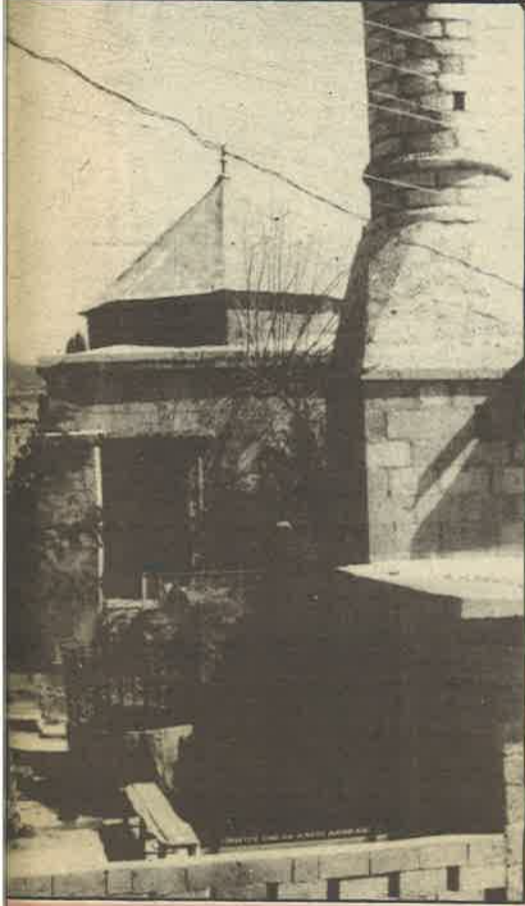

Haftada iki defa tefsir okunuyordu

16. yüzyılın sonlarına doğru, Sultan İkinci Abdülhamid Han devrinde Seydişehir'in durumu hakkında, Konya Salname'ye bize yeteri kadar bilgi vermektedir. 1878 tarihli Konya salnamesindeki bilgilere göre, yüz yıl önce: Seydişehir, sulu ve bahçeli, havası güzel bir kasabadır. Sanayi tesisleri, bez ve kilim dokuma ile dericiliklidir. Kasabada yetişen tahıl kendi ihtiyacını karşıladıktan sonra, Akseki kazası ile Tavşanlı ve İbradı nahiyelerine gönderilerek satılır. Kaza Taburü kadimdir. Devlet binası olarak bir hükümet konağı vardır. Seydişehir'de 6, Ortakaraören köyünde 1 olmak üzere 7 medrese vardır. Bu medreselerde 500 talebe okumaktadır. Kasabada 1 rüşdiye mektebi olup, elliden çok talebesi mevcuttur. Seydişehir'de ikisi minareli üçü minaresiz 5 cami, köyleri ile birlikte 58 mescit, 4 çeşme, 2 hamam, 300 dükkan, 2 kâpıca, 9470 dönüm tarım arazi vardır. Seydişehir'in 246114 kuruş emlak vergisi, 10 allesi, 46 köyü vardır. Müderris Elhaç Şeyh Abdullah Efendi, Seydişehir'de Harun-ı Veli camii'nde haftada iki defa Tefsir-i Şerif okutulmaktadır.

İlim ve İrfan güneşimiz

Seydişehir'in ilim ve irfan güneşi, Muhammed Ali Hazretleri'nin Çavuş Nahiyesi'ndeki türbesi oluyor. Halk arasında Memiş Efendi lakabıyla bilinen Muhammed Kudsi Hazretleri'nin hayatı hakkında, Türkiye Gazetesi'nin yayınladığı "İslâm Tarihi Ansiklopedisi"nin 18. Cild'inde geniş bilgiler vardır.

Seydişehir Redif Taburu

Osmanlı Padişahı Sultan Abdülhamid Mahmut Han zamanında Çavuş Ocağı'nın kaldırılmasıyla oluşan bir askeri düzen "Asakir-i Mansure-i Muhammediyye"nin kurulması ile, Seydişehir ve ilçelere askeri birlikler gönderilmiş, bu birlikler için askerler yapılmıştır. Seydişehir'de ilk kışla, yanan Hükümet konağı civarı ile şimdiki Askerî Konağı'nın yerinde yapılmıştır. Tam teşekküllü bir taburün kurulması ile yerleşebileceği düşünülmüştür. 1834 yılında yapılan kışla, 1834 yılına kadar kullanılmıştır. Kışlaya bir süre sonra 16. yüzyılın alayın üçüncü

taburu yerleşmiş ve kısaca Seydişehir Taburu olarak tanınan bu askeri birlik, milli mücadele yıllarına kadar Seydişehir'de kalmıştır. Sultan İkinci Abdulhamid Han'ın tahta çıktığı yıllarda Seydişehir Taburu'na bir de süvari bölüğü eklenmiştir. Taburun 1885 yılında 1 binbaşı, 1 kolagaşı, 5 yüzbaşı, 5 üstteğmenlerden oluşan subay kadrosu vardır. Bu kadroya 1899 yılında 4 teğmen kadrosu daha verilmiştir. Aynı tarihte Seydişehir Redif Taburu Komutanı Binbaşı Hasan Hakkı, Kolagaşı Hacı Abdullah Efendidir.

taburü tanınır. Çevre il ve ilçelerde pazarlandığı gibi, İstanbul'a kadar sevki edilir. Seydişehir'in 60-70 dükkanlı Leblebiciler Çarşısı'ndan bugün ancak 8-10 tanesi faaliyette ise de, Seydişehir yine de iri, ağızda hemen dağılan, lezzetli leblebileri ile de ünlüdür.

Leblebinin Seydişehir folkloründe oldukça zengin bir repertuarı vardır. Bazı zamanlar leblebi satan dükkanlarda (Ey yar gülümseyen dudaklarım dudaklarında dudak dudağa, dolu dolu leblebi ver) anlamına gelen: Leblebi handanım ver ey yar

Leb-be-leb
Leblerinden hem labeleb leblebi
Leblebi levasının asılı olduğu veya:
Le dumudun leblebiyi anlar
Gel velakin anlamazsın halimi,
gibi beyitlerin asılı olduğunu hatırlayanlar vardır.

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Hasan Celal Güzel ve Konya Valisi M. Necati Çetinkaya Seydişehir Leblebiciler Çarşısında

"Ya Seyyid Harun! Anadolu diyarına göç et! Küpe Dağı eteklerinde bir şehir kur!"

Seydişehir'in kurucusu Seyyid Harun veli

Seyyid Harun Veli, Asya Türkistan'ın Horasan bölgesinde yaşayan emirlerden biridir. Elimizdeki kaynaklarda Seyyid Harun'un, dedesinin adını aldığı ve soyunun Peygamber Efendimizin torunlarından İmam-ı Musa Kâzım Hazretleri'ne kadar uzandığı kayıtlıdır.

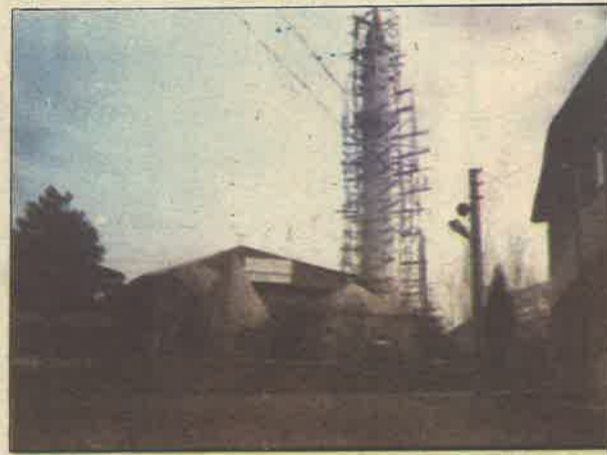
Bir gün ceddinin mezarlarını ziyaret ederken, kulağına gâipten bir ses gelir. Bu ses "Ey Harun! Anadolu diyarına göç et! Küpe Dağı eteklerinde bir şehir kur! Kuracağın bu şehrin halkı doğru ve hayırlı kişilerden ola. Şaki olanların sonu hayır olmaya.." demektedir.

Devir, Onüçüncü Yüzyıl.. Bu devir, Moğol istilalarının Asya Müslümanlarını kasıp kavurduğu yıllara rastlar.

Seyyid Harun Veli, aldığı ilahi emre uyararak, kırk kişilik maiyeti ile birlikte yola çıkar. Önce ilim ve irfan merkezi Konya'ya gelir. Konya'nın en aziz misafiri olarak herkesten saygı görür. Konya'da kalması için çok ısrar edilirse de, aldığı ilahi emri yerine getirmek için Küpe Dağı'na doğru tekrar yola çıkar.

Geçtikleri yerlerde hep Oğuz boyları (Türkmenler) oturmaktadır. Nihayet Küpe Dağı'na gelirler. Doğu eteklerindeki sulak düzlükte konaklayarak, Verveit denilen eski bir şehir örenine Seydişehir'i kurarlar.

Seydişehir'in kurucusu olan Seyyid Harun Veli hazretleri kendi adına anılan caminin yanındaki türbede medfun olup ziyaret edilmektedir.

Şehrimizin kurucusu

Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nce minaresi restore edilen tarihi Seyyid Harun Veli Camii ve Türbesi

GÜNÜN YAZISI

Seyyid Harun hakkındaki yazma eserler

Mehmet Önder

★Konya Mevlana Müzesi İhtisas Kütüphanesi'ndeki nüsha. Kütüphanenin 1513 sayılı envanterinde kayıtlıdır. 16.5X11 cm. ebadında meşin cildli 54 yapraktır. Her sayfasında 13 satır vardır. Harekeli nesih yazı ile yazılmıştır. Nüshanın 4/a sayfasında, menakıbın yazarı Abdülkerim kendini tanıtarak nasıl yazdığını şu cümlesi ile anlatmaktadır. (Bu fakir Abdülkerim Bin Şeyh Musa, Seyyid Harun Sultan'ın makalatını şol pirlerden, salihlerden, azizlerden işidüp bildiği üzre dahi farisi (farsça) evrek bulunup parsi (den) Türkiye tercüme edip tahrir olundu) Kitabın içine ayrıca bir kağıt eklenmiş ve bu kağıda Seyyid Harun'un 23 Rebiül-Evvel 720 (3 Mayıs 1320) tarihinde, kızı Halife Sultan'ın ise 10 Şevval 768 (9 Haziran 1367) cuma günü öldükleri kaydedilmiştir. Verilen bu tarihler Seyyid Harun'un ve kızı Halife Sultan'ın türbelerindeki vefat kitabelerine uymaktadır.

Bu nüsha Konyalı Tarih Öğretmeni M. Ferid Uğur tarafından görülmüş ve kendi eliyle nüsha ile karşılaştırılarak bir özeti Konya Halkevi Dergisi'nde yayınlanmıştır.

★Manisa Muradiye Kütüphane nüshası. Kütüphanenin 1390 numarasında kayıtlı bu nüsha, ilkin M. Çağatay Uluçay tarafından bilim dünyasına tanıtılmıştır. Makalat-ı Seyyid Harun adıyla envanter edilen bu yazma, Konya Mevlana Müzesi nüshası ile birkaç kelime değişikliği ve bazı eklemeler dışında hemen hemen aynıdır. Nüsha 21X15 cm. ebadında saman rengi kaba bir kağıda yazılmış 35 Varak (69 sayfa)'dır. Her sayfasında 15 satır vardır. Kitabın 65. sayfasının sağ kenarındaki (Hicret-i peygamber Sallallahü Aleyhi Vessellem dokuzyüz altmış iki senesinde ahal budur) ibaresinden 962. H. (1554 m) yılında şeyh Musaoğlu Abdülkerim tarafından yazıldığı yahut onun yazdığı nüshalardan aynı devirde intisah edildiği anlaşılmaktadır. M. Çağatay Uluçay bu nüshayı titizlikle yeni harflere çevirerek Belleten de yayınlamıştır.

★M. Ferid Uğur nüshası. Yukarıda da belirtildiği gibi, Konyalı Tarih öğretmeni ve araştırmacı M. Ferid Uğur'un özel kütüphanesinde, yukarıdaki nüshaların bir istinsahı olan üçüncü bir (menakıb-ı Seyyid Harun) yazması bulunduğunu bu konudaki makalesinden öğrenmekteyiz. M. Ferid Uğur'un özel kütüphanesi ölümünden sonra oğlu Dr Fethi Uğur tarafından 1957 yılında Konya Mevlana Müzesi'ne bağışlanmış, ne varki kitapları arasında (Menakıb-ı Seyyid Harun) adında bir yazmaya rastlanmamıştır. M. Ferid Uğur bu yazmayı sağlığında arkadaşları öğretmen M. Faik Soyman'a vermiş olacak ki bu yazma M. Faik Soyman'ın 1960 yılında ölümünden sonra özel kütüphanesinde görülmüştür. M. Faik Soyman'ın özel kütüphanesi (Faik Soyman Vakfı) adıyla Konya Kütüphanelerine bağışlanmıştır. 40 sayfa her sayfasında 18 satır bulunan Menakıbnâme nüshası, şimdi bu vakıf kütüphanesindedir.

★Menakıbın dördüncü nüshasının ötedenberi Seydişehirli öğretmen Rüşdü Ergen'in elinde bulunduğu bu konuda yazdığı makalelerinden anlaşılmaktadır. Bu Menakıbnamenin Konya Müzesi'ndeki Menakıbnâme'den istisnah edildiğini söyleyen Rüşdü Ergen, Menakıbnâme'yi (Seydişehir Tarihi) adı altında 9 Şubat 1956 tarihli Seydişehir gazetesinde yeni harflere çevirerek aynen tefrika başlatmışsa da bu tefrika ancak 8 Mart 1956 tarihine kadar ancak 4 sayı sürebilmiş devamı yayınlanamamıştır. Rüşdü Ergen'in ölümünden sonra menakıp yazmasının ailesi elinde bulunduğunu söylemektedir.

Bu arada Seydişehir Alaylar Camii İmam ve Hatibi olan Abdurrahman Ayaz, Seyyid Harun Menakıbını kendi ifadesi ve uslubu içinde sadeleştirip, özetleyerek bazı ilaveler ile (Makalatı Seyyid harun Veli) adı altında yayınlamıştır. Kitabın önsözünde Abdurrahman Ayaz: "Konya Müzesi'ndeki nüshayla elimdeki nüshayı karşılaştırdığım zaman ikisi arasında en ufak bir değişiklik görmedim" demektedir. Yazarın elindeki nüshanın Rüşdü Ergen ailesi elinde bulunan nüsha olduğu bu nüshadan faydalandığı sanılmaktadır.

Seyyid Harun Menakıbı'nın başka nüshaları elbette vardır. Şimdilik biz bilinen bu dört nüsha ile yetiniyoruz.

GÜZEL SÖZ

● "Gurbette garip kişi, Allah (C.C.) yolunda mücâhid gibidir."

[Hz. Osman (R.A.)]

